30 мај — ЦЕТИЊЕ — 2 јун 1942

Излази сваког четвртком и суботом

Редакција и администрација Цетиње бр. 21 „Глас Црногорца" — Цетиње

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Уређује одбор

ЛИСТ ЗА НАЦИОНАЛНУ ПОЛИТИКУ, КЊИЖЕВНОСТ И ПРИВРЕДУ

Сретни дани

Као да се нека тешка мора свала са наших груди и црне слутње по наш народ, по његову судбину ишчезле на наших мисли и одлетјеле у неповрат, те се срца наша разиграла, а мисли ограшиле. Па нам изгледа, да је све што смо преживјели ово година дана било само сан — један ружан сан.

До прије три мјесеца Црна Гора ријеше пакао, гори од Дантеовог. Небо наше постало тмурно и заворено, не прима вапаје на стотине невине браће наше, коју кавгаљаше садистичка рука партизана. Ни плач уцвијелених мајки, ни писка дјеце лишене родитеља и хранитеља не умилости — више но најодверније разбојнике. Чиваве хорде безумника и отпадника од свога народа крстариле су од мјеста до мјеста — од села до села и од куће до куће, сијући разврат, пустош и смрт, смрт какву није забиљежила ниједна криминална кроника. Ни из доба инквизиције. Плач и лелек разлијегаше се нашим горама на све стране. На све стране непобусано гробље и кости раасуте наше браће. Земља је стијењала од ужаса...

А данас? Хвала буди Богу, свјести народној, слози Црногораца и прегнућу наших најбољих синова Црна Гора је слободна. А нада све хвала благонаклоном окупатору, који је омогућио тако брзу побједу наших националних снага и с прољећем природе настало прољеће нашем народу — право и двоструко.

До прије три мјесеца, партизански главари, свемоћни и самозвани комесари попут Стаљина и Молотова диктираху смртне пресуде и мобилисаху без поговора обезоружани наш народ, водећи га ту и тамо на кланицу. Међутим ти исти данас бјеже главом без обвира, да спасу само своје псеће главе, јер ни звјерови не чине оно, што су ти највећи изроди свога народа чинили. Ти „јунаци" над старцима, дјецом и женама, немају ни толико части људске и мушког достојанства, да признаду гријех свој или погину на мегдану за своју „идеју", него се вуку од крша до крша, од убина до убина, остављајући још за собом траг смрада и нечовјештва.

Као изгаљеле хијене бјежеће, дрмну ус пут по коју овцу или кезу и груду сира, док их наше националне колоне неуморно прогоне у стопу и тоније их док их сустигну и својом кревљу окају у сперججочине своје.

И у Грахово, Вилусе, Бјелице, па у Шавник и Жабљак ушле су спечаве ослободилачке трупе, почкане ашочаком авоа са иркава и молебствијем свештеника у цркама. Народној радости није биио краја, како јављају наши дописници. Наше зиет придружује тон ображањем народном весеју, а истовремено поручује, да није ниче не наслиједа лежнице пропоника. Него нашем у главу

Сјетимо се у сваној прилици оних који изложише своје животе у борбу за спас нације остављајући необринуте породице.

УСПЈЕСИ ОСОВИНСКИХ СНАГА

Број руских заробљеника код Харкова порастао је на 246.000. Заробљено или у борбама разорено 1 249 борних кола, 2.200 топова, 578 авиона и огромну количину ратног материјала.

Источни фронт

Порас код Харкова

Као што је већ јављено у завредноме биљеву велике битке код Харкова је завршена. На сектору фронта под командом фелд маршала Фон Бока су армије под заповједништвом генерала Фон Клајста и генерала команданта оклопљених трупа окренуле одбрамбене операције од напада које је непријатељ вршио у великом стилу у грандиозну побједу са уништавањем. Један румунски армијски корпус као и по један мађарски италијански и словачки одред борили су се раме уз раме са њемачким трупама освојивши нове ловорике своје заставе. Ваздухопловне формације су очистиле непријатељска ваздухопловна поља. Разорене су шеста, девета и педесет седма совјетска армија у укупном саставу од 20 дивизија стрјелаца, 7 коњице, 14 оклопљених бригада. Број заробљеника је порастао на 240.000.

Непријатељски губитци у људству су још више порасли. Ратни материјал заробљен или разорен у борбама износи: 1249 борних кола, 2200 топова, 578 авиона и још неизбројан количину другог оружја и материјала.

На Вјеликолуке сектору источног фронта је у току ликвидације једне оклопљене трупе непријатељских снага. На северном сектору је извршен један локални напад непријатеља. На фронту ленинградске области ваздухопловство извело жестоке нападе на совјетске путеве снабдијевања дуж Ладошког језера. Током ноћних напада њемачких авиона на фабрике оружја опажени су погодни бомбама важни индустријски постројења.

Средоземно Море

У Средоземном Мору њемачке подморнице погодиле су са два торпеда један британски цистерна-брод и два друга транспортна брода.

Британски авиони откачили су у ноћи 28 маја неколико разорних бомби у околини Катаније (Сицилија), али штета је врло незнатна а људских жртава није било уопште. Протуавионска артиљерија оборила је један авион.

У источном дијелу Средоземног Мора су наши авиони опавили и торпедовали један брод од 3.000 тона. Једна наша подморница није се вратила у базу.

Заробљен енглески адмирал

Адмирал Џекадре Сер Ковен... је заробљен на марјарској... Ухапшен се нађе... 15 мјесеца у Б... ту. У часу... заробљ... се код... рота... Ковен... је... Наше... Ковен... Ковен... Ковен

ЦРНОГОРСКИ НАЦИОНАЛНИ ПОКРЕТ

Борбе су углавном завршене

Наступило је интезивно чишћење и успостава власти у ослобођеним крајевима

Катунска нахија

Трупе генер. Краста Богојевића ослободиле су Вилусе, Велмиље и избиле на Кершеговачку границу.

Сјеверни крајеви

Трупе пуковника Станишића и капетана Ђурашића заоснисјадају Дробњак, Пиву, Гојеу, Шаранце, Језера и успостављају своју власт.

Рјечка нахија

Поред многих својих досадашњих акција одред командира г. Вукала Рајковића, у разчишћавању ситуације на котјерско-боковском терену, посјетио је послиједњих дана хватање четири партизанска бандита.

На хоти 850 на Малом Ждријелу — Кућ.ар националистичке војске Мирко Б. Рајковић, мјак и крабаш, ухваћен је 23.VI.1942 са браћа Марковића из Црмнице, који су били у партизанском одреду здогласног и крвавог попа-чекића Блажа Марковића.

Напоље више боковског испуђе је 26.VI.1942 на Врошном Ждријелу Ђорђе Грујовић и Чебељка, ухвати партизанског бандита Шиме Кажића из Шушнара, који је био у одреду чувеног вјешала партизана Краста Поповића.

Хобом националистичке војске 26.VI.1942 успјело је да ухвати партизанског бандита Влада Вукова Грујића старог 19 година, који је припадао одреду Милована С. Чебељића једнога од најзвјерскијих вјешалаца међу политичким комесарима партизанског покрета у Црној Гори.

Ухваћени партизани предати су надлежним властима на даљи поступак.

Четнички одред Националног фронта

Четнички одред капетана Николе Бојовића „батаљон сирта“ који опљачкане на путеви обали Лиме, имао је тих дана двије успјеле у борби са народним комитијама самозваних партизанима.

„Батаљон сирта“ настао је за Прјеђеоља преко планине рабуке на Камену Гору. Ту се 2. пр. мј. одржала велика борба, и ђеје се партизани потучени до ногу. Ту у камној Гори имадоше је комунистички главни штаб на Савјет. Партизани су оставили три трупа а од стране четника погинуо је Мајор Остојић из Рогатице. Партизани у бјежаји и много рањеника које су отјерали са одјеку са собом.

2. пр. мјесеца „Батаљон сирта“ под командом поп Капетана Бојовића развио је фронталну акцију на положајима Бјелке—Градина изнад Брјеша — ове положаје заузе. У овој борби која је трајала пуних седам сати партизани су имали 70 мртвих међу њима један потпуковник, 1 мајор, 1 политички комесар и два водна одреда и много рањеника, заслијеђено је бјеж 100 пушака два аутоматска оруђа и велика архива.

Четници су имали 12 мртвих и 3 рањена.

У овим борбама нарочито су се истакли четници Богдановић Богдан из Бродарева који је и погинуо, Радосје Пешић и Никола Кљајић из Шавника, а од стране официра капетан Манић и поручник Ђурић.

Одред капетана Бојовића успјешно напредује даље према Вранешу.

Свечана сахрана партизанских мртваца

У суботу, 23 пр. мј. на арло свечан начин испраћени су еров Никшић погинули остали страних националиста од стране партизана и то мајора Петра Ђуровића и учитеља Марка Ђуровића. Свечана сахрана Петрова ... Ђуровић ... Ђуровић ... Ђуровић

РАД ЦРВЕНОГ КРСТА У ПОДГОРИЦИ

Крајем априла Црвени крст у Подгорици добио је одобрење да може наставити свој хумани рад, као огранак Црногорског національног покрета. Састављен је одбор на чему смо се ми лаве: г. г. Нешо Шћекић као претсједник, Д-р Михаило Радуловић, секретар и Јако Лаиновић благајник, а као дириг свих послова г. Милан Дуришевић, који заслужује нарочиту похвалу за свој рад и казивање. Прикупљање прилога отпочело је одмах, јако би се што прије приступило раду и пружила помоћ рањеним и погинулим стама, који су се већ налазили у војним болницама. Одмах је био почетак да је могао бити већи. Ипак прикупљања скупљено је 31.314 у готовом новцу, као и знатна количина у намирницама: брашно, шећер, уља, масти, сапуна, шигарета и т. д.

Управни одбор Црногорског національног организације, на чему за претсједником г. Д-р Савом Радовићем и претсједником г. Милом Пилетићем врло често се интересује о раду, посјетама, попудама рањеника, па потврђивању да се што више учини за оне који су заложили своје животе за національну ствар. Такође Управни одбор наилази на потпору код бројних друштава Коло српских сестара и Женско добротворно друштво који свесрдно притијечу у помоћ за прилозима и личним попудама рањеницима.

Од сакупљених намирница зграде Црвеног крста на Управног одбора и добровољке, приступиле су прављењу колача, патиљина, приганица, сутлијаша и др., па се то дијелило рањеницима који се налазе у болницама у Подгорици.

Треба нарочито истаћи да Управа наилази на потребно разумијевање претсједника Градског поглаварства г. Милована Вучинића, који у свакој прилици, не само наилази у сусрет приловима, већ се и лично заузима, да се рад обавља што успешније. Наилази се и на пуно разумијевање, помоћ и подршку код Команданта мјеста генерала г. Маркија Морра и цивилног делегата г. Де Матта

Управа Црвеног крста обишла је до сада, иако за свега мјесец дана рада, осам пута рањенике у болницама, којих број варира између 282 до 323. Њима је досада подијељено: слатких колача 2.517 комада, 1.402 комада приганица, 620 комада патиљина, 125 кгр. сутлијаша (орина у млијеку), 140 кгр. млијека слатког и кисјелог, 300 комада сапуна, 900 кутија шигарета, 300 комада кутија шибица, 3 флаше коњака и 5 флаша вермута. За обилажење рањеника у болницама јавио се велики број добровољаца, ученика-ка средњих школа, као и студената и студенткиња. Они су се ставили на расположење за сваку потребу, коју изискује рад Црвеног крста.

Као што се види на горњем, Управа Црвеног крста успјела је за кратко вријеме, за мјесец дана, учинити много за наше и италијанске рањенике. Међутим, да је одмах приликом сакупљања већих, поклона рањеницима би били обиљнији и посјете још чешће.

Дана 31 пр. мјесеца Управа Црвеног крста вршила је у Подгорици сабирну акцију. Сакупљање се поклони у новцу и натури, као и стара роба за породице рањених и погинулих національста.

Рад Црвеног крста у Подгорици се канцеларија налази у просторијама Градског поглаварства, па се да послужи као примјер да се и остали наших мјестана оснују исте организације, како би се што више помагало рањеним національстима, породицама, породицама погинулих, као и сиротиња уопште, којој нажалост, све више. Одбор Црвеног крста у апелу грађанству, позива се да даје што издашније прилоге, јер онај ко даје и најмању помоћ, чини свету дужност према онима који оскудијевају у најпотребнијем. Не треба заборавити оне који су рањени и који леже у војним болницама, често под теретом тешких повреда, и треба ублажавати — њихове болове. Морамо помагати и породице погинулих, које су остале у више случајева и без свога хранитеља, који су дали своје животе за спас свију нас који остајемо. Треба им пружити у помоћ и ублажити њихов бол и тугу. Стога је дужност грађанства, дужност свих хуманих људи, да дају помоћ преко Црвеног крста, који је прима са великом захвалношћу и правично вршећи рањеницима, као и осталим које треба мало помоћи.

Ј. М. П.

Главни Национални одбор у Подгорици

Свима покрајинама и свима градовима душом Загоре, дан и ноћ без предаха. Тријеби се ворох на њиах и ђрдјелма тежем за народни ђредород и одгајање духовно и тјелесно. Колашин, Никшић, Данилоград, Жабљак, Бар, Бродарево се показује живошћу, жељом, пријешношћу и вољом да се што прије и лакше потпуније наноси чишћење и преродород.

Подгорица, некадашње главно уторишће комуниста, данас је већ најчвршћи и најнационалнији наш град. Главни Национални одбор не троши узалудно своје снаге, на јалово политизирање и надгадривање. На чему са својим претсједником г. Савом Радовићем организује національне страже, четничке одреде, црвени крст, зборове и договоре до Зети, Бјелопољу, Бјелашској нахији, Даниловом граду и Бјелопаваланима. Врши смјену војника на фронту. Прибавља за војнике обућу, зејтин и друге потребе. Одговара веће и прибавља исхрану за сремске болнице, и андријевачки и беранске. Даје упутства и одговара веће писмене и телефонске са свима срајевима.

Орис Главни одбор, на чему су и комунисти, наоружани, објешени на дрвоима, а неки и живи. Бијело је по Колашину, Андријевици, Берану, Никшићу, Пљевљима, Вишеграду.

*Иако се одбори не зборе, а и страсти, крваве, Крсташ, Божић, Ђурђевдан, Ђурђевдан, Ђурђевдан

Годишњица страховладе у Ираку

[illegible]

Партизанска недјеља у Горњој Морачи

Краљу комунистичку власт познала је и Горња Морача. Потомци ст[illegible] ј[illegible]ског литавског рода не сво Краљ Горе и Зетске, пред при[illegible] су ханџарима [illegible] бедним и [illegible] подносили [illegible] Турске [illegible] [illegible] Мачвеј Турке [illegible] [illegible] Херцег-Босне [illegible] [illegible] подносе [illegible] [illegible]

[illegible] Комунистичка власт не [illegible] [illegible] и [illegible] [illegible]

[illegible] гаснити [illegible] [illegible] [illegible]

народних злотвора иде у крајност па често постаје пристрасан. Но Суд који у току своје процедуре истражује праву истину, гаранција је за то да се не може десити да неко, ко је прав, страда, што би се можда десило када би народне масе саме судиле, завршио је г. Булатовић.

Ових дана велику сензацију у Никшићу створила је вијест да је државни тужилац капетан г. Ново Пајевић открио сауче сникe у убиству пок. Чеда Милића.

Замолили смо г. Пајевића да ли би нам, за сада, могао нешто рећи о овоме открићу, на што нам је он рекао:

— Истрага по дјелу националног првака Херцеговине Чеда Милића, приведена је крају. Један од сауче сника у убиству налази се у руками Народног војног суда у Никшићу; док се други налазе у интернацији, и биће екстрадирани ових дана од стране италијанских војних власти. О мотиву и околностима убиства не може се за сада ништа рећи, док се екстрадикција изврши и не употпуни саслушање.

Нашли смо за потребно да му упутимо још нека питања у вези са открићима злочина, на што нам је он одговорио:

— Народ поклања велику вјеру у Суд. То доказују свакодневне нове пријаве по којима се најенергичније ради. Истина, често се наилази на тешкоће, нарочито првих дана, јер је народ био застрашен комунистичким терором па је био сувише ћутљив. Затим, извршиоци злочина су радили конспиративно, те Суд има тешкоћа да дође до стварне истине. Ћаће се појединаца који би хтјели намјерно заштитити своје пријатеље, рођаке. Но све те тешкоће морамо савладати и одговорити великом и узвишеном повјерењу, које нам је у ове тешке дане додијелио наш народ. В. Вл.

Новац који дате као прилог Националном покрету олакшаће им бар ту бригу.

ЛЕКЦИЈЕ ИЗ ИТАЛИЈАНСКОГ ЈЕЗИКА

Придјеви за каквоћу — Aggetivi qualificativi

Придјеви се слажу у италијанском језику са именицом у роду и броју, па *Сви они испред именице или иза ње*

1) Они придјеви који се у мушком роду свршавају на „о", мијењају тај наставак у „а" за женски род, н. пр.: buono — добар (или добро), buona — добра.

2) Придјеви на „е" имају један исти облик за оба рода, н. пр.: amabile — љубазан,-а,-о.

Код придјева важе иста правила која смо видјели при грађењу множине код именица:

Наставак „о" мијења се у „i" н. пр.: povero, pl. poveri; наставак „е" мијења се у „i" н. пр.: amabile pl. amabili; наставак „а" мијења се у „е" н. пр.: povera pl. povere (сиромашне).

Придјеви на са, га и go умеђу једно и испред плуралних наставака да би се сачувао тврди изговор претходних консонаната:

Bianca pl. bianche; magnifica pl. magnifiche; larga pl. larghe; largo pl. larghi.

Придјеви на со добијају у множини наставак chi, кад нагласак пада на претпосљедњи слог, н. пр.:

Magnifico — magnifici; pubblico — pubblici.

La bella Napoli, uno scolaro negligente (немарљив), una gentile signorina, итд.

Придјеви стоје иза именица: благозвучности ради могу доћи и испред.

Ријечи:

Bianco — бијел; rosso — црвен; verde — зелен; gialio — жут; biondo — плав; nero — црн; grigio — сив; bruno, castano — смеђи, кестењаст; chiaro — јасан; oscuro, scuro — тамни, мрачан; i capelli — коса. famoso — чувен; pesante — тежак; la barba — брада; i baffi (baffi) — бркови; la cantante — мјевачица; la bambina — дјевојчица; quadrato — четвороугао; stretto — уван; iscritto — образован; lo studio — наука, студија; noioso — досадан; l'unico — једини; il noiosaccio — зловољник, досадан човјек; la gioventù — младост; la scatola — кутија; io preferisco — више волим, претпостављам; il brano — осјечак; una quindicina — петнајест дана; la coppia — пар; indossare — носити, обући; la gonna — женски капут; la camicetta — блуза; la ballerina — играчица; la cintura — опасач, појас; il giro — шетња; magro — мршав; la novella — новела, приповијетка; grassotto — дебељушан; rustico — простак, сељачки; di modi gentili — учтив(о); colà — тамо; la macchina — машина; brevettato — патентован; il caseificio — фабрика сира; spiritoso — духовит; penetrante — продирућ(и); cacciare — потјерати ловити; la serata — вече; сељачка.

Задатак 44.

Di chi è quella casa bianca sul monte? E' la villa d'una famiglia molto ricca. Chi è quella signora col vestito rosso scuro? E' una celebre cantante del nostro teatro. Nostro cugino ha i capelli neri e i baffi castani. A Venezia vi sono magnifici palazzi antichi in stile orientale. Vuole una tavola rotonda? Io preferisco una tavola quadrata. Io sto al quadro piano d'una casa alta e vedo tutte le piccole colline che circondano la città.

Задатак 45.

Господин: има српски и италијанских књига. Јесте ли купили један округао или четвороугаони сто? Купио сам округао сто. Прошле смо недјеље читали с нашим учитељем једну италијанску приповијетку Стари господин са бијелом брадом је неки сиромашни [illegible] тор, он станује у овој узаној улици. [illegible] грожђе није тако [illegible] италијанско. Како се зове [illegible] господ[illegible] са црвеном брадом [illegible] он је њемачки умјетник; [illegible] историја не хвали ([illegible] Фридрих Барбаросу. Црква Св. Па[illegible] је врло велика и лијепа.

РАТНА СИТУАЦИЈА

Битка југоисточно од Харкова, која је трајала цијелих петнаест дана, завршена је. Пролог битке био је Тимошенко је напао њемачке позиције на ширини од 150 километара са 22 пјешадиске и коњичке дивизије и са 15 оклопних и моторизованих дивизија с намјером да продре у бок и позадину њемачкој војсци на полуострву Криму.

Епилог битке: Њемци су не само издржали руски напад, него петог дана прешли у противнапад на свим секторима, а нарочито на лијеви бок руског клина, одсјекавши овај од његове позадине и тако је пало у ропство и остало на бојном пољу 240 хиљада Руса, око хиљаду борних кола, 2025 топова, 1249 возила, 578 апарата и огромна количина другог ратног материјала. И тако ова битка по својој замашности спада међу најзначајније битке на источном фронту и по постигнутим резултатима за Њемце и сигурно и по послједицама. Руси признају да су изгубили само за трећину од онога што изванредни њемачки извјештај каже: кажу и то да су Њемци заузели извјесне мостобране на ријеци Доњецу и да се баш на тој ријеци воде жестоке борбе

И на Либиском фронту има већ четири дана да је почела једна велика битка јужно од Тобрука. Битка је тек у развоју. Судећи по уложеним освојинским снагама, силе Осовине, чиниће само што су поново узеле иницијативу у своје руке, него настоје, да и на том фронту заваду непријатељу смртни ударац.

По дневној наредби главног командата енглеских трупа од јуче знаде се, да су енглеске трупе већ четврти дан доведене у тежак положај, јер се у наредби, поред осталог, апелује на издржљивост и храброст савезничких трупа.

Да би ову битку забашурили, Енглези су предузели заваду инвазије и у неколико наврата напали Руску област, а нарочито Келн. Резултат овог напада био је: порушене приватне куће и поубијано и рањено цивилно становништво, али су зато Енглези изгубили 132 апарата. Сами Енглези признају да су изгубили 3 апарата.

На Крајњем истоку ништа нарочито.

ДНЕВНЕ ВИЈЕСТИ

Упис дјеце у I разред Основне школе

Сва дјеца рођена на Цетињу 1937 год. имају се у пратњи родитеља пријавити управитељу основне школе од 1—15 јуна, од 9—11 и од 3—5 ради уписа у I разред.

Дјеца која нијесу рођена на Цетињу, имају поднијети крштеницу.

У I разред могу се уписати и дјеца од 6 година ако су тјелесно напредна.

Основно школовање је законом обавезно за сву нормалну дјецу.

У исто вријеме вршиће се упис дјеце од 4—6 година за забавиште.

Рад на водоводу

Општина цетињска отпочела је озбиљно рад на цетињском водоводу. Проширавањем водоводног канала и стављањем нових водоводних цијеви у земљу, па се надати да ће Цетињу ускоро бити боље обезбијеђено водом него досад.

Отпуштени су са службе:

Вулишић Секула, Николић Божидар, Вујотић Драгољуб, Поповић Јован, Лешков Милорад, Улићевић Блажо — службеници I Дирекције. Радоман Душан и Вукмировић Филип — чиновници III Дирекције.

Премјештен

Вукићевић Б. Милосав, досадашњи шеф монополског стоваришта у Бару, премјештен је у Управу монопола у Подгорици, као шеф отдјеља за производњу дувана.

БИБЛИОТЕКА
CRNE GORE ĐURĐE CRNOJEVIĆ

ПОЗИВ

У припреми се налази велико дјело под називом

ПАКАО
или
ЦРНОГОРСКИ КОМУНИЗАМ

Дјело ће бити вјерно огледало данашњице и историјски документ за будућност, са преко хиљаду оригиналних слика и хиљаду страница велике осмине.

У жељи да ово дјело обухвати сва звјерства и сва недјела почињена у нашој земљи од аветиљских настројених нељуди, који себе називају комунистима, — молимо све команданте националних војних јединица, све националне одборе и све појединце, да нам што прије доставе:

1) Имена, и по могућности слике свих комунистичких функционера, са кратким описом: године, школску спрему и ранији друштвени положај;

2) Сва документа заплијењена из комунистичких архива и од појединаца, у оригиналу или вјерном препису;

3) Имена и по могућности слике свих побијених особа од стране комуниста, са тачном напоменом: кад је одведен или убијен код куће; колико му је било година; каквог је друштвеног положаја и ко га је одвео. Гдје је убијен и на који начин:

4) Ко је у вашем селу или племену вршио дужност политичког комесара и његовог помоћника; ко је био командант комунистичког батаљона, чете и вода и њихови помоћници. Ко су били џелати и њихови помоћници;

5) Колико је у вашем селу попљачено кућа, отето и опљачкано стоке, хране, одијела и кућних потреба и коме поименично;

6) Ко је рањен, тучен, обесчашћен и злостављан од стране комуниста.

Похитајте да и ваш покојник и ваше муке буду овјековјечени у ово велико дјело. Оно мора да обухвати свако и најбеланчајније национално име које је убијено, рањено или злостављано од стране комуниста или посредством њиховог сумњивог рада, а у колико их добијемо и слику сваког појединца.

Слике и оригинална документа враћамо натраг њиховим власницима.

Све податке, написане кратко, читко и јасно, треба што прије послати на адресу:

УРЕДНИШТВУ
„ГЛАСА ЦРНОГОРЦА"
ЦЕТИЊЕ

Посљедње вијести са разних бојишта

Атлантик

Њемачке подморнице посљедњих дана свога мјесеца у разним предјелима сјеверног и централног Атлантика потопиле су 3 трг. брода са укупно 14.000 тона који су сачињавали један конвој под јаком жестином, а торпедовали су још 3 брода, чије се потапање није могло установити.

Дуж обале сјев. Америке, у Корејском Мору и код ушћа ријеке Мисисипи њемачке подморнице су потопиле 8 бродова од укупно 26.500 тона носивости, а оштетиле торпедима још 4 друге лађе.

Једна њемачка подморница крај острва Мартиника торпедовала је један сјеверноамерички теретни парабод, који је ипак успио да се довуче до најближе луке потпуно ватреним пламеном.

У Арктичком Леденом Мору једна њемачка подморница потопила је један непријатељски брод од 8.000 тона, који је пловио у конвоју за Мурманск. У овом мору током посљедњих дана врло успјешни поданци њемачких подморница довели су до потапања других 12 трговачких бродова од укупно 68.000 тона носивости, а оштетиле торпедима још 10 бродова, чија коначна судбина није могла бити утврђена, али се предпоставља да их не бар неколико сигурно потонуло.

Од 21. јануара из војних извора да су јачатне ваздухопловне формације борбених авиона наставиле са нападе против остатака непријатељског конвоја нападнутог прије неколико дана у водама сјеверно од Мурманска. Три трговачка брода од 8.000 тона и друга тешко су оштећена. Трговачки пловачки апарати су ступили у борбу на Бареншком Морем, обоје и у сукобу са совјетским ловцима и непријатељским авионима Бленхајм и 3 америчке фабрикације.

Званично је јављено потопљено је између 24 и 27 маја 14 брода од укупно 96.000 тона. Два трговачка брода су, укупно 12.000 тона потопљени су послије тога. Један трговачки брод који је већ био оштећен (од 9.000 тона) поново је нападнут и потопљен. У свему раборено трговачко бродовље износи 114.000 тона.

Радио Нјујорк је 29 маја у 1 сат јавио да је тог дана у Америку стигао један аргентински брод. Тај брод је довезао спасене чланове посаде сјеверноамеричког оклопњаче Мериленд која и била потопљена. Они су изјавили да је брод потонуо 4 минута послије торпедовања. Примљени су на палубу једног сјеверноамеричког брода, који је наше друго дан послије потапања оклопњаче.

Министарство Морнарице Сједињених Држава јавило је да је једна непријатељска подморница торпедовала и потопила у Карибском Мору један сјеверноамерикански брод средње тонаже. Преостали морнари искрцани су у једној мексиканској луци.

Средњи исток

У ваздушним нападима на луку Пирејас су јапанске ваздухопловне снаге од 27. и 28. маја обориле 5 непријатељских авиона од којих [illegible] Спитфајер. Сви јапански авиони [illegible] се вратили у своје базе.

[illegible] ваздушна активност [illegible] последњих дана веома интензивна. Посебно [illegible] Пирејас [illegible] и рефорени неколико ваздухопловних [illegible] у [illegible] Атине.

Јапанска авиација су бомбардовали [illegible] Бејрут. Ово мјесто се налази на Друзи у централном дијелу провинције Шанси. Бомбардовали су такође [illegible] средишта која леже на 80 односно 100 километара сјеверно од Кјанга. За вријеме ових ваздушних напада проузроковали су велика разорења.

Још 36 енглеских апарата оборено

Енглеска авијација је на обалама канала Ла Манша 30 маја изгубила 2 апарата. Једнице њемачке ратне морнарице су обориле на ширини холандске обале 8 авиона. Истога дана, ноћу су енглески бомбардери извршили терористичке нападе на град Келн, проузроковавши пожаре. Током ових напада уперених против цивилног становништва претрпјело је британско ваздухопловство ванредно тешке губитке. Акцијом ноћних ловаца и противавионских батерија оборено је 36 нападачких авиона. Артиљерија морнарице је оборила још један непријатељски бомбардер.

Берлинска штампа истиче у својим синоћним издањима терористичке нападе на Келн. Такође и овај посљедњи злочин биће заслужено кажњен. На терористичке нападе Њемачка одговара нападима већег обима. Уништено је 36 енглеских авиона, док енглески билтен вели да су нападачи изгубили 44 апарата. Рајтер правда ове губитке наводима да су нападе вршиле синоћ формације. Истина лежи у томе, да је оборено више од пола нападачких формација.

Фирерсе говор

Фирер је одржао говор новопроведеним поморским и ваздухопловним официрима. Позивајући се на поуке које је дала историја, указао је младим војницима задатак који им се додјеђује као дефинитивној бици прошле године, односно да Фирер да се командати истинске [illegible] у борби за спорадичне у тешким ситуацијама. Нагласивши Фирер стално потребу за свим [illegible] рачуна о томе да [illegible] зависи судбина цијелог једног народа. Због тога тај народ [illegible] положе [illegible] повјерено.

Ситуација у Бирми

Од 3.500 километара колико износи цјелокупна жељезничка мрежа Бирме, 2.800 километара је већ реактивирано. Једна трећина цјелокупне бирманске жељезничке мреже стављена је на располагање јавности. Што се тиче поморске службе, скоро сви бродови који су припадали поморском друштву Ирагадија су били потопљени. Ипак на горњем дијелу ријеке је секвестрано око 500 бродова, и јапанске војне власти се надају да ће ускоро моћи да доведу у нормално стање такође и поморске транспорте.

Ново бомбардовање Париза

Ноћас је британска авиација напала предграђа Париза. Међу цивилним становништвом је било 46 мртвих и око сто рањених. Бомбардовање је трајало два сата. Оборено је 6 британских апарата.

Ако нас Енглеска поступа са свим [illegible] совјетима, ми ваљда не [illegible] [illegible] и интересима масонско-јеврејске клике.

Побуна у Рејуђијској Еквадору

У еквадорској провјинцији Квито избио је побуњенички покрет. Послије говора који је одржао један капетан еквадорске војске приредили су студенти оборене демонстрације против владе. Полиција је растјерала демонстранте који су се у колони упутили према владиној згради. Дошло је до жестоке пальбе. Убијен је један жандар, а четворица их је ранено. Међу побуне је ухапшен заједно са својим братом у часу када су позивали [illegible] коњички пук на побуну.

Нови Чанкајшекове позив

Чанк-Кај Шек је послао један нови очајничи позив у Лондон и у Вашингтон, да би послали одмах у Чункинг ловачких апарата и бомбардера за даљну борбу против јапанске офанзиве која се развија на свим фронтовима. Амерички генерал Стилвел кога је Чанк-Кај Шек поставио за команданта кинеских снага у Бирми, налази се већ у Новим Делхима, гдје се је повукао послије изненадног тешког пораза претрпљеног прошлих дана и тамо одржао дужу конференцију са генералом Вавелом. У неколико изјава које је дао новинарима рекао је да је Бирма за савезнике једно животно питање због саобраћаја са Кином и требало би да се уложе све снаге, да би се поново освојила. Он је додао да не жели да сакрије истину и признао је да су Енглези и Кинези претрпјели један тежак ударац. Генерал Стилвел нарочито се је потужио на то, да није имао на располагање довољан број авиона. Током пијеле кампање — рекао је — били смо само бијени. Затим је признао високу вриједност јапанске војске и завршио је увјеравајући да су операције у Бирми веома тешке без потпуне сагласности свих снага, чија опскрба и наоружање мора да буде на висини јапанског.

Господин Стаљин заборавља да поред средстава треба и дух, јер без одважне пожртвености појединца, који се бори увјерен да је његов задатак [illegible] свет, најбоља средства као и [illegible] опскрба и наоружање [illegible] у другу линију. Дух [illegible] у борби, јер јој је морал [illegible] послон неоспорно логичан [illegible] здрав, сваког човјека [illegible] и сваког војника лавови [illegible] значајно обиљежје [illegible], док га Вавелови и Стилвелови плаћеници неће нигда имати, јер се боре за постојећу неправедну подјелу добара, за демократске [illegible] интереса са којима они имају заједничког само горњи успјеси и високог пожртвовања.

Антибритански збор у Шангају

На једном великом шангајском трговачкој одржан је велики збор, на којему су говорили претставници Кокоре и народа. Шангајски претсједник општине је прочитао свечану дневну заповјест, осуђујући методе Енглеске и Сједињених Држава, и прослављајући остварење изграђне веће Источне Азије за Азијате. Овој манифестацији је присуствовало 3.000 особа.

Значајни говор јапанског министра претсједника и министра иностраних дјела

Министар претсједник Токо је приликом отварања ванредног засједања јапанске империјалне дијете одржао говор у којем је између осталог, рекао да јапанске наоружане снаге већ 6 мјесеци прогоне непријатеља гдје год за сусрету. Поморска сила Сједињених Држава и Велике Британије постоји не искључена из пацифичког и индиског океана У Кини чунгиншка влада иде у сусрет сопственој пропасти. Унутрашња опрема Јапана је потпуна на свим септорима. Токо је завршио свој говор тврдном да ће Јапан наставити своју побједоносну борбу заједно са дивном борбом коју воде Италија и Њемачка за дефинитивно уништење Сједињених Држава и Велике Британије.

Затим је усео ријеч јапански министар иностраних послова, који је изјавио да одговорност за овај рат лежи на англосасима те је додао, да се Сједињене Државе и Енглеска налазе у катастрофалном положају Велика Британија поточена на свим фронтовима источне Азије и присиљена на тешку и жестоку одбрану од стране италијанске и њемачке морнарице у Атланском Океану и на Средоземном Мору, проживљава сада једно врло критично доба. Убиђење које влада у Индији, као и у Аустралији показују да је уништење енглеског царства неминовно и сигурно.

КРАТКЕ ВИЈЕСТИ ИЗ ИНОСТРАНСТВА

— Дуче је примио у аудиенцију вођу индијских националиста Хандра Бозеа, те га је задржао у дугом и срдачном разговору.

— Сјеверноамеријанска влада је ради спрјечавања нереда и раздора који су се отварјеле извјесног времена појавили у разним категоријама радника ратне индустрије, одлучила да забрани радницима промјену врсте рада без претходног одобрења власти.

— У мађарским војним круговима истичу да се харковска битка може назвати битком материјала. На том пољу су совјетске трупе претрпиле пораз, који Њемцима потврђује надмоћност њиховог ратног материјала.

— јапанске снаге су током операција чишћења комунистичких снага које се повлаче из Шансија запосјеле једно мјесто између провинција Шанси и Опеј.

— Турски генерал Еркилет констатује неуспјех Тимошенка, те тврди да је Русија између Керча и Харкова изгубила бар 50 дивизија. Овакви губици не имати тешке посљедице.

— Вашингтон јавља да су у ширим Атланског Океана и у Карибској Мору торпедовали два брода, од којих је један панамски, док је други сјеверноамерикански. Преживјели морнари су стигли у једну луку Сједињених Држава.

— Јавља се из Техерана да азарбејџанске побуне не смањују свој обим. Радио — Техеран јавља да су у тај крај послана појачања трупама, те да се операције чишћења проводе врло енергично уз помоћ совјетских трупа. Приспјеле многобројни рањеници. Уређене су воде болнице.

— Сазнаје се из Кирасоа да је једна подморница Осовине потопила у Карибском Мору један холандски брод од 1.200 тона. 19 спашених чланова посаде искрцано је у једној америчкој луци, а 17 чланова посаде фали.

УКРШТЕНЕ РИЈЕЧИ Бр. 3

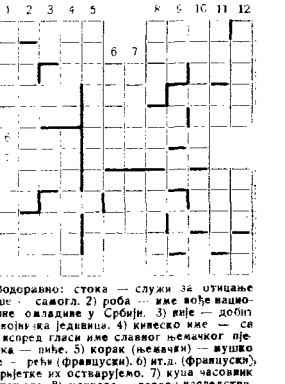

Водоравно: стока — служи за отицање кише — самогл. 2) роба — име вође националне омладине у Србији. 3) пије — добит — војничка јединица. 4) кинеско име — са III испред гласи име славног њемачког пјесника — пиће. 5) корак (њемачки) — вушко име — рећи (француски). 6) итд. (француски) — рјечке их остварујемо. 7) куца часовник — кашета. 8) мочваре — давао наследства. 9) подржавање мотора — снови — наопако — показна замјеница. 10) предговор — „Гнијездо Јуначко“ — стадо у надежу. 11) наопако: надзазвиђе — суглавник — врло сладак. 12) груб — салата.

Усправно: 1) Бивши претсједник Чехословачке резублике — италијански херој. 2) слово — тајник — сав. 3) познати београдски колектор — (иницијали) — кретати се — воћа (њемачки) — сам (италијански). 4) пресеч — име позиатог бега. 5) ружичасто — марка помаде — где 7) одлучен — цео 8) главни келнер — прилог — плитака. 9) Одређена слова у имени (шпанолски) — озвака рода — доле — јест (американски — слово. 10) Нови Сад — обор — иницијали славног француског правника. 11) прилог — замјеница — ту — прво слово. 12) страно име — краљ (француски) — иницијали не знатог кеетана из Косјеља

РИЈЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) Крипс—рене. 2) уникат—и ен—пеник—ов. 4) брак—нрем—ас. 5) атвоз—шкафа. 6) луеса—одол.

Усправно: 1) ку—бал. 2) Радовић Новица (Г. П.) — орт—у. 3) и—ин—аве 4) П. К. (Петар Кочић) — окос (сокоз). 5) св—виза. 6) Тирш. 7) Рим—еко. 8) Егон—ад 9) Невафо. 10) ен—сал.

Штампарија „Обод“ — Цетиње

NACIONALNA BIBLIOTEKA CRNE GORE
CRNOJEVIĆ